

Gnist kompetanse

Aktørkartlegging som metode

Hva er aktørkartlegging?

Aktørkartlegging er en metode som identifiserer ulike interesser som påvirker eller påvirkes av et prosjekt eller en prosess.

Hvorfor bruke aktørkartlegging?

Ved å kartlegge aktører tidlig i en prosess, kan dere sikre at alle relevante parter blir hørt og hensyntatt.

En slik helhetlig tilnærming bidrar til bedre forståelse for en utfordring, det kan sikre bedre beslutningsgrunnlag og retning på det videre arbeidet. I tillegg kan aktørkartlegging avdekke mulige konflikter og samarbeidsmuligheter.

Verktøy: Aktørkartlegging i lokalsamfunn

Her presenteres et verktøy som er nyttig når dere skal jobbe med en utfordring i et lokalsamfunn. Verktøyet hjelper dere å se et større bilde, dere får visualisert relasjoner eller mangel på dem, og dere kan få øye på andre aktører som er relevante for utfordringen og løsningen av den.

Format: Workshop

Deltakere: Tverrfaglig kommunal gruppe + eventuelle andre relevante aktører

Antall deltakere: 2-10 (maks 4 pr. gruppe)

Tidsbruk: 1-2 timer

Utstyr: A4-ark, store ark (f.eks 4 stk A3-ark som er teipet sammen), post-it lapper, tusjer

Del 1: Hva er utfordringen?

1. Hva mener du er den viktigste utfordringen for dere å ta tak i, når målet er et mer berikende, bærekraftig og inkluderende lokalsamfunn?

Bruk 5 minutter hver for dere og skriv med stor skrift på et A4-ark

Heng alle arkene opp på veggen og les dem høyt for hverandre.

2. Er det overlapp på det dere skrev? Hva skiller utfordringene? Er det forskjellige perspektiv rundt bordet? Diskuter hva de største forskjellene er.

Stem på den utfordringen dere skal jobbe ut ifra i aktørkartleggingen. Alle får to kryss hver til å stemme med.

3. Hva er konteksten rundt den valgte utfordringen? Hvilke faktorer har bidratt til at dette er den viktigste utfordringen å ta tak i? Diskuter sammen.



Del 2: Relevante aktører

1. Hvem er dere som skal ta fatt på denne utfordringen og som i dag sitter rundt bordet? Hvilke personlige og faglige ressurser finnes rundt bordet relatert til utfordringen?

Bruk 5 minutter individuelt, skriv ned ressursene som finnes i gruppa, en ressurs per lapp, les deretter lappene høyt for hverandre.

Finn frem et stort ark og plasser det midt på bordet. Legg lappene på utsiden av arket.

2. Hvilke aktører har vi i lokalsamfunnet som kan være ressurser for å løse utfordringen?

Bruk 10 minutter individuelt og skriv ned aktører dere mener er relevante. En aktør per lapp. Skriv gjerne stikkord om aktørens rolle, mulige bidrag og kobling til utfordringen. Les deretter lappene høyt for hverandre.

Del 3: Aktørenes interesse og påvirkningsgrad

1. Har aktørene stor interesse av at utfordringen løses, eller lav? I hvilken grad kan de ulike aktørene påvirke arbeidet med å løse utfordringen?

Tegn opp figur 1 (s. 3) på det store arket.

Plasser aktørlappene på arket i den ruten dere mener de passer best inn. Plasser også dere selv (lappene som ligger på utsiden av arket) i rutene.

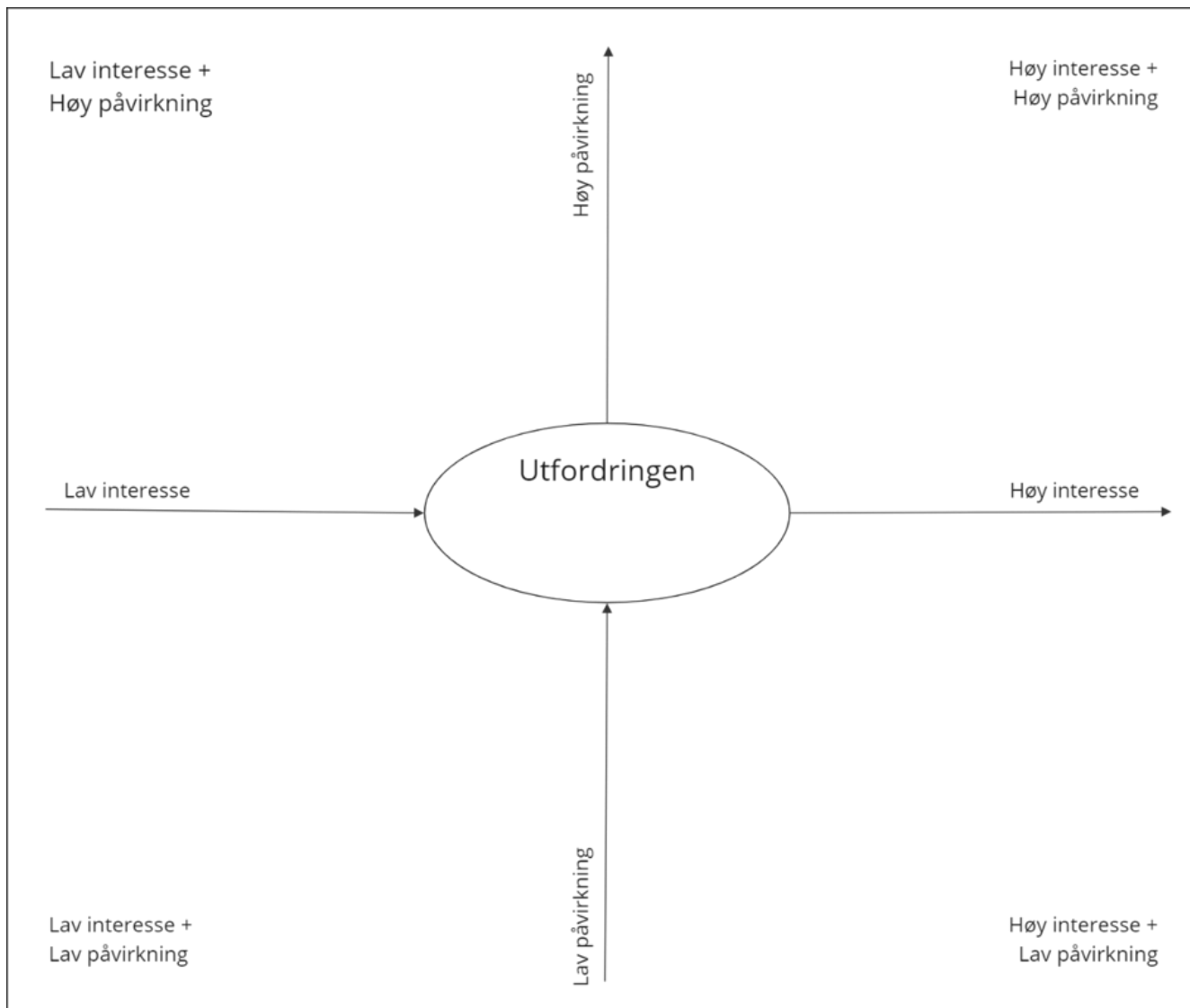
Tips: Det er viktig å kartlegge et bredt spekter av interessenter, dette kan for eksempel være institusjoner, næringslivsaktører, ulike innbyggergrupper, ulike frivillighetsgrupper osv. Vær så spesifikk som mulig, skriv undergrupper av aktører. Ikke «kommune», men hvilket kontor eller avdeling i kommunen? Ikke bare «næringsliv» men for eksempel fiskeren, sportsbutikken, huseieren og banken osv.

Del 4: Koblinger mellom de ulike aktørene

Tegn linjer med piler som forbinder ulike aktørlappene.

Skriv en lapp som beskriver relasjonen, og plasser den på linjen.

1. Diskuter; hvor er de sterke relasjonene og hvor er det svake eller manglende koblinger? Hvor er det relasjoner som bør styrkes? Hvilke aktører har en viktig rolle og hvem er mindre viktig? Hvor er koblingene problematiske?



Figur 1: Tegn en sirkel midt på arket. Skriv utfordringen dere har valgt i sirkelen. Tegn et kryss som deler arket horisontalt og vertikalt ut ifra sirkelen. På den horisontale aksene skriver man lav interesse på venstre side og høy interesse på høyre side av sirkelen. På den vertikale aksene skriver man høy påvirkning over sirkelen og lav påvirkning under sirkelen.

Del 5: Hvem mangler?

1. Reflekter sammen; Hvem, hvilken kompetanse og hvilke ressurser mangler rundt dette bordet for å utfylle bildet? Og mangler det noen viktige aktører på kartet?

Mer faglig påfyll?

Podkast:

[Kjære lokalsamfunn](#)

Foredrag:

[Om Samskaping: Gnist kompetanse 2022](#)

Veiledere og rapporter:

[Nasjonalt veikart for smarte og bærekraftige byer og lokalsamfunn | DOGA](#)

[NEB-kompasset](#)

Gnist eksempler:

[Åseral kommune](#)

[Nore og Uvdal kommune](#)